

ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТИВНОСТІ ЧЕБРЕЦЮ ЗВИЧАЙНОГО В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Олексенко А.В. Email pyb@tsatu.edu.ua

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

В Україні ростуть 15 видів чебрецю, які використовуються у якості лікарської сировини. Хоча фармакопейним видом вважається лише чебрець повзучий - *Th. serpyllum* L., у практиці проведення заготівельних робіт види роду не розділяються [1]. Як польова культура в Україні застосовується чебрець звичайний - *Th. vulgaris* L. За морфологічною будовою це напівчагарник висотою до 50 см. Сировиною чебрецю звичайного є листя з домішкою квіток і дрібних стебел. Скошують надземну масу на першому році вегетації один раз в період цвітіння, на плантаціях старшою віку - двічі. Сушіння природне або штучне у спеціальних сушарках за температурного режиму 40-45 ° С. Вихід сухої сировини 32-34%. Урожайність надземної маси у перший рік вегетації 5-6 ц / га, у наступні роки за два укоси 10-25 ц / га.

Насіння збирають на плантаціях другого або третього років вегетації. До збирання приступають, коли насіння набуває буруватого забарвлення. Урожайність насіння становить 60-80 кг / га [2,3].

Метою наших досліджень було з'ясувати можливість вирощування чебрецю звичайного в умовах Південного Степу України на богарі. Завданням було провести обліки висоти рослин, врожайності та виходу сухої сировини чебрецю. Сівбу насіння чебрецю звичайного (сорт Духмяний) проводили у жовтні 2017 року у міжряддях дослідного саду ТДАТУ (с. Нове, Мелітопольського району, Запорізької обл.). Сходи з'явилися в середині травня 2018 року і були всього 5-10 мм заввишки, сильно потерпаючи від конкуренції з природною рослинністю (до 60% від загальної кількості рослин на кожному м² складали бур'яни). Протягом вегетаційного сезону 2018 року було проведено 4 ручних прополювання, поливу рослин не було. Протягом вегетаційного сезону 2019 року спостерігали поступове розростання чебрецю та витіснення ним природних трав, які у жовтні 2019 року складали лише 18% від загальної кількості рослин на кожному м². Висота рослин чебрецю звичайного при цьому складала 22,6 см, врожайність 27,5 ц/га, вихід сухої сировини 37,3%.

Таким чином, нами встановлено, що чебрець звичайний у богарних умовах Південного степу України потребує додаткового догляду на ранніх етапах вегетації через сильну конкуренцію з бур'янами, але на другий рік вегетації дає добрий врожай вегетативної маси із високим виходом сухої сировини.

Список використаних джерел.

1. Лікарські рослини, їх поширення та застосування. – <http://www.likarski-travi.ks.ua>
2. Особливості вирощування лікарських рослин. — <http://www.gpp.in.ua/sad-gorod/osoblivosti-viroshchuvannya-likarskikh-roslin.html>
3. Горбань А.Т. Лекарственные растения: вековой опыт изучения и возделывания / Горбань А.Т., Горлачева С.С., Кривуненко В.П. – Полтава, 2004. – 232 с.

Науковий керівник: Герасько Т.В., к.с.-г.н., доцент